

Kommunestyret må treffe det formelle vedtaket om endring

Kommunal Rapport 28.03.2023 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan ikke kommunestyret delegerer fastsettelse av kommunedirektørens lønn til andre organer?

SPØRSMÅL: I [et svar i denne spalten skriver du:](#)

«I [kommuneloven § 13–1](#) er det bestemt at «kommunestyret selv» tilsetter kommunedirektøren. «Selv» betyr at dette kan ikke delegeres til andre organer. Ved tilsetningsvedtaket fastsettes også lønn og arbeidsvilkår. Senere vedtak om dette er en endring av kommunestyrets vedtak, og kan da bare gjøres ved nytt vedtak der. Dette kan derfor ikke delegeres til formannskapet, men må skje ved vedtak av kommunestyret selv.»

At kommunestyret selv tilsetter kommunedirektør og ikke kan delegerer dette til andre organer, er i tråd med gjengs forståelse og praksis. Når det kommer til andre del av avsnittet, nemlig fastsetting av lønn og arbeidsvilkår, lurer vi på hva som er riktig forståelse:

Er det slik å forstå at kommunestyret ikke kan delegerer til annet organ å fastsette lønn og arbeidsvilkår? Gjelder dette i så fall både fastsettelsen av lønn og arbeidsvilkår ved ansettelse og senere regulering av betingelsene?

Spørsmålene om fastsetting av lønn/betingelser stilles fordi vi erfarer at dette avviker fra praksis. Etter det vi kjenner til, baseres denne praksisen på Rettsdatas lovkommentar til kommuneloven av 1992 paragraf 22 skrevet av Jan Fridthjof Bernt, sist revidert fra 2014: Denne tilsetningsmyndigheten kan ikke delegeres.

I motsetning til det som gjaldt etter eldre lover, er det derimot ikke noe forbud mot at kompetanse til å fastsette eller avtale lønns- og arbeidsvilkår for administrasjonssjefen delegeres til annet folkevalgt organ.

SVAR: Ja, dette er et lærerikt eksempel på at det ikke alltid er ett, sikkert og uforanderlig svar på juridiske tolkningsspørsmål, og at det er all grunn til å lese særlig slike knappe uttalelser – uten nærmere begrunnelse – med et kritisk blikk.

Jeg har prøvd å finne ut hva jeg bygget på da jeg skrev om dette i kommentaren til denne bestemmelsen i 1992-loven, og lett forgjeves etter omtale av problemstillingen i forarbeidene til denne eller til 2018-loven.

Så alt jeg kan si, er at jeg i dag er enig med Bernt 2023, og ser på det som jeg skrev om bestemmelsen i kommentaren til 1992-loven, som ikke godt nok gjennomtenkt.

Utgangspunktet er altså at det er kommunestyret som er tilsetningsmyndighet, og at dette ikke kan overlates til andre organer. Det er heller ikke tvilsomt at det bare er kommunestyret selv som kan treffe vedtak om avskjed, oppsigelse eller tjenestemessige reaksjoner overfor kommunedirektøren.

I tilsetningsvedtaket som treffes av kommunestyret, ligger også fastsetting av lønns- og arbeidsvilkår, noe som kan være et viktig tema ved vurderingen av om tilsetting skal foretas. Ved vedtaket inngås en tilsetningsavtale på de vilkår som er angitt der. Det må da være tålelig opplagt at det ikke kan overlates til andre organer å treffe vedtak som innebærer en forringelse av disse avtalte tilsetningsvilkårene.

Det som gjenstår, er da om det kan delegeres til andre organer å treffe vedtak om nye og *gunstigere* arbeidsvilkår, normalt om bedre avlønning. I noen situasjoner vil dette kunne oppfattes som trivielt, men vi ser også eksempler på at det kan være tale om radikalt bedre tilsetningsvilkår, typisk fordi man ønsker å beholde den som er tilsatt.

Slik jeg ser det, taler de beste grunner derfor for at vi må holde fast ved at loven må forstås slik at det også her er kommunestyret som må treffe det formelle vedtaket om slik endring.

Noe stort problem er dette ikke. På det praktiske plan kan slike justeringer skje ganske enkelt ved at man delegerer til formannskap eller annet utvalg å forberede og gi innstilling om saken, slik at vedtaket om justering kan treffes helt sømløst i kommunestyret hvis justeringen er ukontroversiell.